

Hadak

Útján

Bajtársi Híradó

A Magyar Harcosok Bajtársi Közösségének tájékoztatója

LXVIII. évfolyam

2017. április-május-június

556. szám

Goór György volt Sydney-i MHBK főcsoportvezető emlékező írása. Elhangzott 2017. május 28-án a Sydney-i Magyar Házban, koszorúzás, ökumenikus istentisztelet és bajtársi díszebéd után. (Kiegészítette Borbás Károly főszerkesztő emeritus.)

Kedves Bajtársak, tisztelt Emlékezők!

Az Osztrák-Magyar Monarchia volt Európában az első ország, ahol törvénybe iktatták a háborús hősekről való megemlékezést. Bárány Ferenc vezérkari őrnagy 1915-ben törvényjavaslatot tett, hogy minden község kömemléket állítva legyen köteles megörökíteni a világháborúban elesett hősök neveit. Ennek ünnepeljük 100. évfordulóját az idén, valamint a II. világháború befejezésének 72. évfordulóját. Mindkét világháború többszázszázados áldozatot követelt. 1944 után tiltva volt az emlékezés az elesettekkel a kommunisták által megszállt Magyarországon. Az emlékezést betiltották politikai és szimbolikus tartalma miatt. A tiltás miatt a Magyar Néphadsereg kötelékében állók nem is tudták, hogy valaha létezett a Hősök Napja, pedig a két világháború között nemzeti ünnep és katonai szünnap volt. Az 1924 évi törvénycikk így rendelkezik: „A magyar nemzet mélyseges szeretettel, magasztaló elismeréssel és hálával emlékezik meg azokról a hős fiairól, akik az 1914-1918 évi világháború alatt a hazáért vívott súlyos küzdelmekben, a magyar nemzetnek dicsőséget és hírnevet szereztve életüket feláldozták. A nemzet soba el nem múló hálája és elismerése jelöl, az élő és jövő nemzedékek örök okulására és hősi halottaink dicsőségére, minden esztendő május hónapjának utolsó vasárnapját nemzeti ünneppé avatja. Ezt az ünnepnapot – mint a «Hősök emlékünnepe» – a magyar nemzet mindenkor a hősi halottak emlékének szenteli”

1944 után csak az emigrációban tartották meg a hős magyar katonák, valamint a kommunista rendszerben kivégzett áldozatok emlékét. Az emigrációban, a szabad nyugati országokban élő magyar társadalom, a volt

Hadak Útján Bajtársi Híradó
A Magyar Harcosok Bajtársi Közösségének
tájékoztatója. Indult 1948-49-ben Ausztriában
ill. Bajorországban, "MHBK Központi
Tájékoztató" címen.

Az MHBK-t alapította Zákó András m.kir.
vezérőrnagy Klagenfurtban 1948-ban.

World Federation of Hungarian Veterans
Official Review, Quarterly Periodical

Megjelenik negyedévenként.

ISSN 0847-2599

Kiadó/Publisher: Simonyi László, Chicago,

MHBK központi vezető

Főszerkesztő/Editor: Dr. Tóth Gergely

Nyomda/Printing: Weller Publishing, Toronto

A szerkesztő levelezési címe:

Hadak Útján, Dr. Tóth Gergely

P.O.Box 982740

Park City, UT 84098, USA

Email: hadakutjan@yahoo.com

Az emailben továbbított gépelt anyagot kérjük
lehetőleg *simu word-formátumban* elküldeni.

Címváltozások bejelentése, előfizetési

cskek, hozzájárulások:

1. Kanadából, Ausztráliából, Nagy- Britanniából
kérjük az alábbi címre:

Hungarian Veterans, Charles Borbás

412 - 186 Stephen Dr.

Toronto, Ont. M8Y 3N6, Canada

2. Minden előfizető, ill. MHBK Főcsoport és
csoport Európából, USA-ból, Dél-Amerikából
előfizetési díját ill. Zrínyi Alap járadékát kérjük
erre a címre állítsa ki és postázza USA dollárban:

MHBK Treasurer

10616 Wakefield St., Westchester, IL 60154,
USA

Beküldött kéziratokat és fényképeket nem
őrzünk meg és nem küldünk vissza. A
szükséges javítás és a rövidítés jogát
fenntartjuk. A névvel aláírt cikkek nem
feltétlenül tükrözik a szerkesztő és a kiadó
álláspontját, s azokért mindenkor a cikkíró
felelős. Folyóiratunkban megjelent írásokat –
a szerző és lapunk megnevezésével – más
újságok és honlapok szabadon átvehetik.

Lapzártá:

Március, június, szeptember ill. december 1.

Az időről-időre fellépő helyhiány kapcsán
megértésüket kérjük, amennyiben lehet, a
beküldött anyagot a következő számokban
közöljük.

A tartalomról:

-Az emigrációs csoportok hírei

-Hősök napi megemlékezések

-v. Detre Gyula (Montreal) köszöntése

-Elhunyt v. Ferenczy Lóránt (Buenos Aires)

-A Wilhelm Gustloff elsüllyesztése

-Megemlékezések, programok a tavasz folyamán

-Halálhírek, méltatások, rövid hírek, levelek

katonák, és később az 56-os szabadságharcosok rendezésében, minden évben kegyelettel emlékeztünk azokra, akik a legtöbbet, életüket adták a Hazáért. Több helyen emléktáblát, szobrokat, emlékhelyeket állítottak, például a clevelandi Sunset Memorial Parkban, vagy pl. Sydneyben a Rookwoodi temető magyar részlegében a Hősök Keresztjét.

Hosszú idő után Magyarországon először 1989 májusában tarthatták meg ismét nyilvánosan a Hősök Napját. Az ezredfordulót követően a 2001 évi 63. törvénycikk megerősítette azt a szándékot, amely a magyar hősök emlékének megörökítéséről és emlékünnepéről szólt. A törvény szellemében felgyorsult az a folyamat, amely a katonahősökről való megemlékezést tűzte ki céljául. Intézkedés történt, hogy a harctereken hősi halált halt és eltemetett katonák nyughelyeinek feltárása, ápolása megtörténhessen. Ennek keretében több tízezer hősi halott vagy eltűnt katona neve vált ismertté, és került síremlékre, vagy központi emléktáblákra. Az I. világháború isonzói, doberdói, przemysl-i, majd a II. világháború Don, Voronyezs, Torda, Kárpátok környéki hősei, Budapest 52 napos elszánt védői, a budapesti köztemető 298-as, a kerepesi 21-es parcellája és 301-es parcellájában nyugvó mártírok névsorára. Hazánkban minden évben május utolsó vasárnapján megemlékezéseket tartanak szerte az országban az elmúlt ezredév és a mai magyar hősök tiszteletére.

Más országokban az „Ismeretlen Katona” sírja az, ami az áldozatokra és hősökre emlékeztet, kegyhelyeit jelöli, egyben a hősök hivatalos elismerésének jelképe is. Budapesten a Hősök terén az I. világháború 600,000 magyar áldozatának emlékére alakították ki az Ismeretlen Katona sírját. Gróf Bethlen István miniszterelnök 1929. május 26.-án avatta fel a 47 tonnás gránittömbből kifaragott sírkövet, azon 10 cm-re kiemelkedő kereszttel. 1958-ban Hruscsov szovjet diktátor látogatása előtt a gránittömböt földarabolták, helyére 1999-ben a ma is ott található emlékkövet tették *„A hősök emlékének, akik népünk szabadságáért és a nemzet függetlenségéért áldozták életüket”* felirattal. Szomorú tény, hogy a Nemzeti Vágta és a Halloween-töklámpás rendezvényekkel a közelmúltban a kegyeleti hely méltóságát többszörösen megsértették.

Mindez a harctereken elesett ismert, vagy ismeretlen hősök emlékének méltatása. A hősi halottakon kívül az élő, az életben maradt hősökről is meg kell emlékeznünk. Mert a hősiesség feltétele a helytállás. Hős az a katona, aki halálra is elszántan küzdő, csodálatos tetteket véghezvivő személy. Bátorságával, odaadó hősiességével, magatartásával példamutató ember, és nem hős, ahogyan a mai, hollywoodi sugallatú média beállítja a győztes futballistát, a tűzoltót, az életmentőt. A hősi halottakon kívül az élő, az életben maradtakról is meg kell emlékeznünk. Elismerés és tisztelet illeti azokat, akik háborúk idején a hátszágban biztosították a fronton harcoló katonák számára a lőszert, felszerelést, ruházatot, ételmezést. Az otthon maradtak végezték a családok megélhetéséhez szükséges anyagok előállítását, feldolgozását, mert a munkaképes férfiakat behívták a Haza szolgálatára.

Ma Európa veszélyben van, a kiszámíthatatlan terrorizmus, a tömeges betelepítés, a gombnyomásra működő távolsági rakéták, az emberi felelőtlenség, a fegyvergyárosok kapzsisága miatt. Nincs kivétel és kímélet. Félünk a III. világháború kitörésétől, ahol nem csak százvezrek, hanem nemzetek tűnhetnek el. Ma még tudunk méltó módon emlékezni, de a jövő nem ad erre biztosítékot. Ma még emlékezhünk a világ

minden táján szétszórt bajtársaink sírjára. Ma még emlékezhetünk azokra a kisírt szemű édesanyákra, hitvesekre, apákra, testvére, rokonokra, akiket hiába vártak vissza szeretteik. Emlékezhetünk a börtönök mélyén raboskodókra, vagy az akasztófákon kivégzettek, az elhurcoltakra, kitelepítettek. Emlékezzünk rájuk tisztelettel, szeretettel és tanítsuk meg gyermekeinknek, unokáinknak, hogy kik azok az igazi hősök, akik haló poraikban is a nemzet élni akarását hirdetik!

Őrizze meg a késő utókor hálás kegyelettel azok áldott emlékezetét, akik életükkel, de munkájukkal is adóztak a veszélyben forgó Haza védelmében. Kérjük a magyarok Istenét, adjon nekik örök nyugodalmat, a Hadak Útján békés örök álmokat.

SZÜLETÉSNAPI KÖSZÖNTÉS

Szeretettel köszöntjük a Montreálban élő **v. Detre Gyula László** volt magyar királyi testőr főhadnagyot, több katonai kitüntetés birtokosát, az MHBK volt Kanadai Főcsoportvezetőjét **99. születésnapja alkalmából**. Isten éltesse sokáig!

A Hadak Útján munkatársai

Hősök napja Melbourne-ben. Dankó Ferenc jelentése

Melbourne-ben a Carlton-i temető magyar hősi emlékművénél koszorúztunk május utolsó vasárnapján, a nemzet mindenkori, szabadságért harcoló hőseire, Magyar testvéreinkre emlékezve. (A képről hiányzik Budaházy Zsuzsanna, a fényképész.)

Elhunyt v. Ferenczy Lóránt

Kedves Bajtársak!

Most mint a Vitézi Rend tisztségviselője írok nektek. Igen szomorú kötelességemnek kell eleget tegyek. Az MHBK argentínai volt Czetz János Főcsoportja vezetője, a Vitézi Rend volt Dél-Amerikai Törzskapitánya, **vitéz patakfalvi Ferenczy Lóránt** magyar királyi tüzértiszt 2017. március 15-én Buenos Airesben visszaadta nemes lelkét a Teremtőnek.

Loló bátyám, családunk régi barátja, nagy úrt hagy maga után! Pótolhatatlan veszteség az ottani magyar kolóniára és az egész magyar nemzetre nézve. Egy ízig-vérig magyar úriember, hazafi ment el közülünk.

v. Hegyi Gábor, Köln

Isten nyugosztalja bajtársunkat, az emigráció kiemelkedő alakját, aki utolsó napjaiig szívén viselte a nemzet sorsát és a magyar sorskérdéseket. – a szerk.

Részletek Dobozy István VRNT, az MHBK Délausztrália „Zákó András” főcsoportvezetője jelentéseiből Adelaide-ből, a helyi MHBK Értesítő 2017 tavaszi számaiból:

Bajtársak!

Köszönetet mondok tagjainknak azért, hogy rendszeresen és felkérés nélkül küldik meg befizetésüket a Zrínyi Alap tagsági díjra. A befizetések többször adományokat is tartalmaznak, amiket hállásan köszönünk. Külön köszönet a más államokban élő tagjainknak, akik leveleikben mindig sok kedvességgel kívánnak jó egészséget és kitartást munkánk elvégzéséhez.

Közösségünk tagja a Délausztrália-i Magyar Egyesületek Szövetség-nek (DAMESZ), kötelességeinket együttesen végezzük. A DAMESZ feladata nemzeti ünnepeink megrendezése, az összetartás ápolása közösségeink életében és a Magyarság képviselete a dél-ausztrál társadalomban. (...)

Isten az embert szabadnak teremtette s az ember mindig ezt a jogát értékelte legnagyobbra. Mégis az ember az egyetlen lény ezen a földön, aki saját fajtáját elnyomni igyekszik s fölötte uralkodni akar. Ha valaki az emberiség történelmét egy mondatba szeretné tömöríteni, mondhatná, hogy az nem más, mint az elnyomó és az elnyomott harca. Ez a téma jellemzi a magyar történelmet is. Mindig volt elnyomó hatalom s mindig akadt szabadsághős is. Dicső dolgokhoz vezetett az, mikor az egyik külső ellenség volt, a másik pedig magyar. De jaj, hányszor előfordult, hogy mindkettő magyar volt, az elnyomó és az elnyomott is. A főúr és a nép, a földbirtokos és a jobbágy, a gazdag és a szegény, és még sorolhatnám!

Tudjuk, hogy nem lehet mindig mindenben egyetérteni, de az ne akadályozza meg a jóindulatot a

kölcsönös tárgyalásokra, ami szükséges a közös cél megvalósításához. Különösen fontosnak tartom a fiatalabb korosztály bevonását munkánkba, mert a jövő az ő kezükben van. Mindig gondoljunk arra, hogy Isten elfogad minket, ahogy vagyunk, és szeretetével próbál nevelni a jóra.

Nemzeti emigrációknak nagy munkát kell teljesíteni, ha létezésünknek más értelmet is akarunk adni, mint azt, hogy szabad földön jólétben élhessünk! Az idősödő emigráció fontos munkát végzett; templomokat és klubházakat épített, megszervezték a magyar egyesületeket, közöttük a cserkészetet és ifjúsági csoportokat, találkozókat hoztak létre, könyveket írtak, újságokat szerkesztettek, jótékonyági pénzt gyűjtöttek s így tovább. A kérdés az, hogy képesek leszünk-e átadni a vezetést azoknak, akik hajlandók átvenni hanyatló kezünkől a zászlót s becsülettel továbbvinni azt.

Március 12-én emlékeztünk meg az 1848-as eseményekről, ami a magyar fiatalság diadala volt. Hogy végül is leverték őket, az nem vesz el semmit érdemükből. Lelkesedéssel és becsülettel harcoltak a Magyar Nemzet szabadságáért, s követendő példát mutattak számtalan következő nemzedéknek. Éppen ezért mi nem csak azért jöttünk össze, hogy emlékezzünk, célunk az, hogy harcuk folytatódjon a körülmények szerint.

Minden évben megemlékezünk magyar hőseinkről és a trianoni nemzetcsönkítésről. Évtizedekkel ezelőtt nagy számban jelentünk meg és a tehetséges előadók nívós műsorral szórakoztatták a közönséget. A hősi emlékműnél több koszorú lett elhelyezve különböző egyesületek tagjaitól. A zászlók sokasága is rámutatott a tiszteletadás fontosságára. Mostanában már kevesen vagyunk a megemlékezésen, a műsor is csendesebb és az emlékműnél lobogó zászlók körül a jelenlévők egy-egy szál virágot helyeznek az emlékműhöz. Érzéseink azonban nem változtak; mindig megható emlékezni azokra, akik nagy áldozattal harcoltak a szabadságért és méltó küzdeni a trianoni igazságtalanság ellen.

A hőseinkre való emlékezés, a magyar sorsunkkal való törődés egy életre szóló kötelességet jelent, ami egyben megadja a lelki nyugalmat, a származásunk és a Magyar Nemzethez való tartozásunk tudatában. A piros-fehér-zöld színű nemzeti zászlónk az összetartást jelképezte történelmünk folyamán, maradjunk mi is hűek őseinkhez.

Halálozás - Kelemen Gyula, 1923. március 5. – 2017. április 10.

Gyuszi bajtársunk április 10.-én, 94 éves korában visszaadta lelkét Teremtőjének. Itt Adelaide-ben május 6.-án búcsúztunk el Tőle. -Kelemen Gyula aktívan részt vett évtizedeken át a magyar közéletben. 1994-ben a Szent László Rend lovagjává avatták a magyarságért tett kiváló szolgálatai elismeréséül. MHBK Főcsoportunk pénztári munkáját 14 éven keresztül 1995-2009-ig hűségesen végezte. Betegsége, csípőcsont törése miatt lemondott e tisztségéről, de továbbra is mindig nagy érdeklődéssel gondolt főcsoportunk munkájára. Betegsége miatt segítségre szorult, családjához közelebb, Queensland-be költözött, ahol ápoló otthonban töltötte utolsó éveit. Barátaival és ismerőseivel telefonon tartotta a kapcsolatot, minden alkalommal beszámolt helyzetéről és bajtársi szeretetét küldve búcsúzott. Emlékedet megőrizzük, Isten Veled Bajtárs, nyugodj békében!

-Régi magyar könyveket nézegetve „A fatimai kálvária hírei” havilap 1964 januári számában olvastam, és szeretettel közlöm:

*„Isten nélkül a világ elveszett.
De Istent keresvén újra megleled.
Vissza Istenhez! Ez hát az üzenet,
Lánggal lobogjon benned a szeretet..”*

Sz.Márta Mária

Honfi János Buenos Aires-i beszámolója 2016 őszi magyarországi látogatásáról

Kedves Gergő,

megkaptam v. Ferenczy Lóránt barátom által kérdésedet, és szívesen megválaszolom. Mivel néhai v. Ladányi Domonkos barátom 2003-ban felvett a “Szent László Társaság 1861 és Rendbe”, v. Goór György főkapitány beleegyezésével, rám hárult mind a Szt. László délamerikai ügyeinek intézése, mind az argentin hadsereggel való további jó viszonyunknak a folytatása, ezen belül pedig főleg a Colegio Militar de la Nacion-nal. Ez a munka sikeresen folytatódik, beleértve Czetz János 1848-as tábornok emlékének megőrzését. Otthoni tartózkodásom alkalmával 2016 augusztusában elsősorban prof. Dr. Szakály Sándorral találkoztam, Czetz kétnyelvű életrajza kiadásával kapcsolatban. Miután evvel főként Kedves Gyula ezredes úr foglalkozik, vele is találkoztam, s nagy örömmel fogadott.

Tudván, hogy otthon már készül egy film Czetz tábornok életéről, meglátogattam Szőnyi Ferenc volt argentinai nagykövet urat, aki a filmes csoportnak lesz majd kísérője és tolmácsa. Utána Kedves ezredes úr kíséretében meglátogattam Dr. Holló József ny. altábornagyot, a Honvédelmi Minisztérium

szaktanácsadóját, referálva neki argentinai tevékenységünkről. Többek között tájékoztattam jó viszonyunkról az argentin hadsereggel, és hogy 2019-ben az argentin tiszti iskola ünnepelni fogja alapításának 150. évfordulóját.

Végül Dr. Boldizsár Gábor ezredes, a magyar tiszti iskola dékánja fogadott és meghívott a tiszti avatásra, melyen 104 új tisztt a Parlament előtt augusztus 20.-án ünnepélyesen esküdött nagy pompával.

Itt Buenos Airesben pedig most készülünk a Colegio Militar de la Nacion alapításának október 7-én tartandó évfordulójára, melyen mint mindig, magyar közösségünk képviselőivel jelen leszünk.

Ölel, Honfi János, a Szent László Rend Dél-amerikai Törzsszéktartója

Az MHBK központi vezetőjének üzenete

Mindnyájatokak, családotul, kellemes tavaszt és nyarat kívánok, jó egészségben. Amint azt a legutóbbi Hadak Útjában kértem minden főcsoport- és csoportvezetőtől, várom a május végére kért tagszamlálási jelentést, hogy végre tisztában lehessünk Közösségünk igazi nagyságáról. Valaha, az ötvenes és hatvanas években az MHBK több ezer tagból állt. Azóta ezrek költöztek a *Hadak Útjára* s csak kevesen maradtunk.

Köszönöm az Ausztráliai Főcsoportnak, akik a legutóbbi értesítésükben már megadták a kért adatokat.

Amint tudjátok, az Európai Unió tovább folytatja a Hazánk belügyeibe való beleavatkozást. A mostani magyar kormány a Haza biztonságáért szívósan ellenáll minden ilyen támadásnak és én remélem, hogy a jövőben is siker fogja kísérni kiállásukat. Ahogy láthatjuk, más európai államok is kezdik beismerni igazunkat. Imádkozzatok, hogy Hazánk függetlensége és biztonsága szilárdan álljon.

Remélem, minden csoportunk megemlékezik az MHBK megalakulásának 70. évfordulójáról, s erről majd jelentést küld a Hadak Útjának is.

Bajtársi szeretettel és üdvözléssel, Simonyi László (Chicago)

Czetz János konferencia Siposné Prof. dr. Kecskeméthy Klára ezredes szervezésében

2017. május 26-án emlékkonferenciát rendeztek a Zrínyi Miklós Laktanya és Egyetemi Campus dísztermében (Budapest, Hungária körút 9-11.) Czetz János 48-as honvédtábornok tiszteletére,

születésének 195. évfordulója alkalmából. A konferenciát Kecskeméthy Klára ezredes vezetésével a Magyar Hadtudományi Társaság Geoinformációs Szakosztálya, a Nemzeti Közszerológiai Egyetem Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar Műveleti Támogató Tanszéke és a Fővárosi Örmény Önkormányzat szervezte.

A konferencia célja a 1848–49-es forradalom és szabadságharc után emigráló, majd kalandos úton Dél-Amerikában letelepedett, örmény származású Czetz János életútjának ismertetése, hazai és külföldi tevékenységének bemutatása volt. A szabadságharc legfiatalabb tábornoka, Bem József altábornagy tábornoki főnöke, a kitűnő stratégia, Argentína déli határvidékének feltérképezője és védelmének szervezője, a Buenos Aires-i Katonai Akadémia első igazgatója méltán kelthet elismerést és tiszteletet az utókorban a kiapadhatatlan tenni akarás és az eltántoríthatatlan újrakezdés megszemélyesítőjeként. A konferencia előadásainak megtekintését a korszak és a szabadságharc túlélőinek életútja iránt érdeklődők számára is feltétlenül ajánlották a szervezők. Részletesebben itt olvashatnak az eseményről:

<http://hhk.uni-nke.hu/hirek/2017/05/29/czetz-janos-emlekkonferencia>

Figyelem!

A szerkesztő lakhelyváltozása miatt **2017 májusától** (remélhetőleg korlátozott, két-három hónapos ideig) a Hadak Útján **csak emailben továbbított** (és word programban megírt vagy sima emailszöveggént küldött) **anyagot képes fogadni** illetve garantáltan megkapni, változatlanul a hadakutjan@yahoo.com emailcímre. **-Az új postafiókcímet 2017. szeptember 1-én megjelenő számunkban közöljük.** Megértésüket és természetesen a jövőbeni anyagokat is köszönjük!

A világ legnagyobb hajókatasztrófája: a Wilhelm Gustloff elsüllyesztése

Dán János

Sokan a cím állítására bizonyosan felkapják a fejüket. A világ legnagyobb hajó katasztrófája és Wilhelm Gustloff? Szinte mindenkinek, aki a "hivatalos történetírás" műveit olvassa, annak a világ legnagyobb hajó katasztrófájaként rögtön a „Titanic” története jut az eszébe. Igen, ezt a hajókatasztrófát már valóban rengetegszer feldolgozták, csak filmből ez idáig négy készült a történetből. A „Titanic” elsüllyedésekor 1517 ember veszett oda. Ez valóban nagyon nagy szám, de én most egy olyan tragédiáról szeretnék egy képet felvázolni, amelyben szerény becslések szerint is, az áldozatok száma 6000 és 9000 fő közé tehető! Ráadásul a döntő többségük nő és gyermek volt...

Történetünk jóval a második világháború előtt kezdődik. Az 1929-es nagy pénzügyi világválság után, Németországban jelentős változások történtek. 1933-ban Adolf Hitler került a német kancellári székbe, és az ország irányítását a Nemzeti Szocialista Német Munkáspárt vette át.

Történetünk szempontjából a hatalmat gyakorlók új intézkedései közül az alábbiak bírnak jelentőséggel: bevezették a világon először a 40 órás munkahetet, a túlórapénzt és a fizetett ünnepeket. Korábban a fizetett szabadság általában nem haladta meg a 4-5 napot, vagy egyáltalán nem létezett. Most viszont a munkásoknak évi 18 nap állt rendelkezésükre. A több szabad idővel, a munkanélküliség felszámolásával, a nagyobb jövedelmekkel párhuzamosan, megnőtt az igény a kulturált nyaralások iránt is. Mindezek miatt létrehozták a „Kraft durch Freude” mozgalmat, mely állami támogatással anyagilag elérhető nyaralási lehetőséget biztosított a munkásoknak. Ez a szervezet a német „Arbeitsfront”- hoz tartozott.

Az ilyen nyaralásoknak köszönhetően, munkások százezrei tudtak szabadságuk ideje alatt szervezett szárazföldi, és tengeri utazásokon részt venni. A német munkások a következő néhány év alatt összesen akkora utat jártak be, mintha a földet az egyenlítőnél 54-szer megkerülték volna! Az állami támogatásoknak köszönhetően ezen utazások szinte mindenki számára elérhetővé váltak. Az utak lebonyolításához külön tengeri flottát építettek, és ennek a flottának volt egyik legnagyobb luxus gőzöse a „Wilhelm Gustloff”. A 208,5 méter hosszú, 23,5 méter széles és 25 484 bruttó regiszter tonnás hajó a maga idejében a világ egyik legnagyobb luxus gőzösének számított. Az 1463 főnyi utas kényelmét a hajón 417 fős személyzet biztosította.

A hajót illető névadás kapcsán, először az „Adolf Hitler” elnevezés merült fel, de mivel az avatás előtt nem sokkal vesztette életét a nemzeti szocialista párt mártírjának tekintett Wilhelm Gustloff, így végül a hajót az ő neve után keresztelték el. Wilhelm Gustloff (1895-1936) egyébiránt az NSDAP egyik külföldi – svájci – szervezetének volt a vezetője, akit 1936. február 4-én lőtt agyon egy merényletben egy David Frankfurter nevű orvostanhallgató. A hajót 1937. május 5-én bocsátották egy nagy ünnepség keretében vízre, az avatási ceremóniát elvégzésére Gustloff özvegyét kérték fel.

A hajó vízrebocsátásától kezdve szállította a német munkásokat, luxus körülmények között, elsősorban norvégiai és svédországi hajókirándulásokra. Ezeken a kiránduló hajókon nem voltak különböző osztály besorolások, minden kabin azonos luxussal volt felszerelve.

A „Wilhelm Gustloff” első, ettől eltérő, katonai célú bevetésére a spanyol polgárháború végén került sor. Ekkor a hajó a Condor Légión katonáit szállította haza, Németországba.

1939. szeptember 20-án átadták a hajót a haditengerészetnek, ahol mint kórházhajót vették állományba. Ekkor a hátsó fedélzetre könnyű légvédelmi ágyúkat szereltek fel és a hajótestet átfestették szürkére.

1940. november 20-ával kezdődően már Gdynia (Gdansk) kikötőjében állomásozott, egy tengeralattjáró alakulat lakóhajójaként.

1944. októberében a harcok már német földön dúltak. Az egyik első falu, amelyet a szovjet csapatok elfoglaltak Nemersdorf volt Kelet-Poroszországban. A vörösök a férfiakat és fiatal fiúkat rögtön agyonlőtték, de nem kímélték az egészen kicsiny gyermekeket sem. A nőkre még ennél is borzalmasabb

sors várt. Őket előbb megerősakolták Sztálinnak a németek ellen felhergelt katonái, majd ezt követően brutális kegyetlenséggel végeztek velük is.

A Vörös Hadsereg katonáit szándékosan hergelték, uszították, fanatizálták a német lakosság ellen elkövetendő rémtettekre. Ilja Ehrenburg, Sztálin, őrült, németgyűlölő propagandistája az „Öljetek” című röplapján uszította a katonákat a kegyetlen gyilkosságokra. (...) Ezek után nem csoda, ha sokan közülük szinte hőstettnek tekintették a gyilkosságokat. Amikor a német csapatoknak sikerült a falut visszafoglalniuk, borzalmas látvány tárult szemük elé. Az oroszok nemcsak a civil lakosságot irtották ki, hanem közel ötven, velük elméletileg szövetséges francia hadifoglyot is lemészároltak...

A német lakosság értesült a borzalmakról és elindult a menekültek áradata a kikötők felé. A civilek evakuálását biztosítandó Dönitz admirális elrendelte a „Hannibál-hadművelet” végrehajtását. Ennek keretében, 1945. januárjától kezdődően a több milliónyi német, és nem német menekült elszállításában 672 kereskedelmi, utasszállító és iskolahajó vett részt, jónéhány más egység mellett.

Kézen fekvő volt, hogy a Gdynia kikötőjében állomásozó „Wilhelm Gustloff” is csatlakozik a flotta menekítő akciójához. 1945 január végét írták. A Vörös Hadsereg elől menekülők folyamatosan érkeztek a kikötőbe. Friedrich Petersen kapitány megkezdte a menekülők felvételét a hajójára. Elsőként, egy teherautónyi civilt hajóztak be. Másnap a helyi kórházból érkeztek várandós anyák a hajóra. Részükre külön szülészeti részleget alakítottak ki a hajón.

Majd egy komplett kórházi részleg érkezett, valamint nagyszámú szárazföldi mentőszolgálatos. A sebesült katonák mankóikon vánszorogtak fel a hajóhídon, a súlyosabb sérülteket, pedig hordágyakon szállították. Ekkora már több mint 4000 ember zsúfolódott össze a hajón.

Petersen kapitány engedélyt kért az indulásra, de azt nem kapta meg.

A következő napon helyi kormányhivatalnokok és családtagjaik érkeztek, illetve újabb vonatszállítmányok hozták a kiéhezett, összefagyott menekülteket.

Az SS emberei vigyáztak arra, hogy csak gyerekek, asszonyok és sebesültek kerüljenek fel a hajókra. A harcképes férfiaknak ott kellett maradniuk, vállalva a további harcot. Számukra nem volt hely a hajón.

Az eredetileg kétszemélyes kabinokban, immáron legalább tizenhárman zsúfolódtak össze.

Újabb két nap telt el, és a hajó, indulásra készen várta a parancsot, de az csak nem érkezett meg...

Petersen kapitány folyamatosan kérte az illetékesektől az engedélyt a kifutásra, de azt a választ kapta, hogy a hajót maximálisan fel kell tölteni menekültekkel.

A napok teltek, a menekültek folyamatosan érkeztek legyengülve, átfagyva. Sok esetben az anyák a karjukon hozták megfagyott gyermekeiket. A hajón már áldatlan állapotok uralkodtak. Mindenütt emberek feküdtek, a folyosókon szinte már lépni sem lehetett. Az egész hajót az emberi szenny, vizelet, és a sebesültek bűze töltötte meg. Már a legénységi kabinokban is menekülteket kellett elhelyezni, így a legénység kiszorult szállásáról, és a fedélzeten, a hidegben próbált pihenni. Nagy volt a rendetlenség, a káosz. A hangosbeszélőn állandóan elveszett gyerekeket kerestettek.

1945. január 30-án délelőtt 10 órakor Petersen kapitány végre megkapta az indulásra vonatkozó parancsot.

Ebben az utolsó pillanatban érkezett még a hajóra 373 Marinehelferin, haditengerészeti szolgálatban álló női kisegítő. Ők már csak a fedélzeti uszoda medencéjében találtak helyet maguknak. Rajtuk kívül „befutott” még egy 918 fős tengeralattjáró kadétokból álló csoport is. Immáron több mint 9000 ember volt már a hajón!

Ennyi ember számára már rég nem volt elegendő mentőcsónak a hajón, így szereztek még felfújható csónakokat és mentőmellényt, lehetőség szerint mindenkinek.

A „Wilhelm Gustloff” végül 12 óra 20 perckor futott ki, de a kikötő bejáratnál még kisebb hajók állták útját, így újabb menekülteket kényszerültek felvenni. Őket már nem is számolták...

Céljuk Swinemünde volt. Petersen kapitány nem nagyon számított ellenséges támadásra, mivel az „Admiral Hipper” nehézczirkáló és kísérő torpedórombolói a közelben tartózkodtak.

A kapitány azt is tudta, hogy az elmúlt öt napban Riga térségéből egy kis hajóraj sértetlenül menekített ki több mint 62 000 embert.

Petersen két út között választhatott. Vagy a part mellett hajózik, ahol az aknák jelenthetnek veszélyt, vagy kifut a nyílt tengerre, és ott próbálja meg az erősen túlterhelt hajót biztonságba kormányozni. Petersen kapitány ez utóbbit választotta.

Este nyolc óra körül a „Wilhelm Gustloff” hóviharba került, a tenger erősen hullámozott és a látótávolság is a minimumra csökkent. Az erősen túlterhelt hajó csak nagyon lassan tudott haladni. Mindezek ellenére, az utasok jól viselték a megpróbáltatásokat. Amikor a kapitány rádión arról értesült, hogy egy német aknamentesítő konvoj közeledik, felkapcsoltatta a hajó piros-zöld navigációs fényeit, hogy elkerülje a velük való ütközést. Ezzel, az éjszakai sötétségben nagyon könnyen, távolról is észlelhetővé tette a hajót.

Ugyanezen az estén a szovjet S-13-as jelű tengeralattjáró éppen ebben a térségben portyázott.

Parancsnokának, Alexander Ivanovics Marinyeszko-nak – aki nem éppen tartozott a flotta „legelitebb” tisztjei közé – jelentették, hogy egy hajót észleltek nem messze tőlük.

Az S-13-as búvárhajó 700 méterre közelítette meg a „Wilhelm Gustloff” -ot. Este 21 óra volt, amikor becsapódott a hajó orrába, a vízvonal alatt az orosz tengeralattjáró első torpedója. A pánik leírhatatlan volt.

De ekkor még úgy látszott, hogy a hajó folytatni tudja útját, egy biztonságos kikötő felé. A kapitány és a legénység igyekezett megnyugtatni az utasokat. Ekkor csapódott be a második torpedó. Ez a hajó fedélzetén robbant éppen az uszodánál. Az itt lévő Marinehelferinek közül csak ketten tudtak megmenekülni...

Hamarosan újabb detonáció hallatszott, a harmadik torpedóé, amely a gépházat találta el. Ez megpecsételte a hajó sorsát...

A tengeralattjáró ugyan kilőtt még egy negyedik torpedót is az oldalára dőlt hajóra, de az célt tévesztett.

Ekkor Petersen kapitány kiadta a parancsot a hajó elhagyására. A sebesült katonáknak esélyük sem volt a megmenekülésre. A jegesedés miatt a hajó mentőcsónakjainak csörlője befagyott, mínusz 15-20 fok Celsius körül járt a hőmérő mutatója. Az utasok és a személyzet baltákkal és késekkel próbálta kiszabadítani a

csónakokat. Sok csónak egyszerűen leesett a fedélzetről a kapkodás és a pánik miatt. Nagy volt a tülekedés a mentőcsónakok körül, az emberek sokszor egymást akadályozták a munkában. A személyzet fegyverrel próbálta fent tartani a rendet, de kevés sikerrel. Nagy pánikot okozott az is, amikor észrevették, hogy a mentőcsónakoknak nincsenek evezői.

A jég fogságából kiszabadított mentőcsónakokat sorjában eresztették vízre. Több annyira zsúfolt volt, hogy az emberek kiestek belőle, mire azok vizet értek.

Kis idő múlva a hajó egyre jobban megdőlt. Olyannyira, hogy nagyon sokan egyszerűen lecsúsztak a jeges fedélzetről a 2 fokos tengerbe. Csontok törése és emberek üvöltése hallatszott. A túlélőket a mai napig elkíséri ez a hang, amelyet elmondásuk szerint „sohasem lehet elfeledni”. A vízben a túlélésre szinte alig volt esély. Akinek nem jutott hely a csónakokban, azok megpróbálták a víz felszínén maradni. A „Wilhelm Gustloff” az első becsapódástól számítva jó 70 percig volt még a felszínen, majd 22 óra 15 perc körül egy nagy robbanás kíséretében elmerült. A merülés közben a hajó lámpái felgyulladtak, mivel a vészáramfejlesztő elkezdett működni. A tenger itt viszonylag sekély volt, nem támadt nagy örvény utána.

Este 9 órakor kezdte a hajó rádiója az SOS jeleket továbbítani a következő szöveggel: „A „Wilhelm Gustloff” -ot háromszor megtorpedózták – 6000 fő van a fedélzeten” Sajnos ennél lényegesen többen voltak. Kijelenthető, majdnem dupla annyian, mintegy 10.500 ember...

20 perccel azt követően, hogy a hajó elmerült, érkezett meg elsőként az „Admiral Hipper” cirkáló. A még életben lévők boldogan kiabáltak, de a cirkáló olyan nagy volt, hogy nem tudott a zsúfolt mentőcsónakok közé menni anélkül, hogy fel ne borította volna azokat.

A nagy hideg miatt, a vízben mentő mellényel lebegő utasok nagy része ekkorra már halott volt.

Aztán jöttek tovább a mentőhajók. „Löwe” TZ-12, mely 272 túlélőt vett a fedélzetére, TZ-36 torpedóromboló, a „Gotenland”, a „Göttingen”, mely már csak 22 túlélőt vett fel, és a VP-1703 futárhajó mely az utolsó túlélőt vette fel reggel 5 óra 15 perckor.

Az egyik mentőcsónakban, halott felnőttek és gyerekek alatt találtak egy 15 hónapos még élő kisfiút.

Az egyik megmentett állapotos nő, nem sokkal megmenekülése után hozta világra egészséges gyermekét az egyik mentőhajón.

Összesen 1239 túlélője volt a katasztrófának. Hatszor annyian haltak meg, mint a „Titanic” balesetében...

Marinyeszko kapitány tíz nappal később elsüllyesztette a „General von Stauben” kórházhajót is. Itt az 5 000 menekültből kevesebb, mint 600 élte túl a katasztrófát. Itt is többen haltak meg, mint a „Titanic” esetében.

Marinyeszko, 27 évvel a halála után a Szovjetunió szétesése előtt közvetlenül, 1990-ben (!) kapta meg a legmagasabb kitüntetést, a „Szovjetunió hőse” címet. *Alexander Ivanovics Marinyeszko kapitány lelkét több mint 14 000 ártatlan civil menekült, – csecsemők, gyermekek és nők – és sebesült katona halála terbeli.*

1945. április 16-án az orosz hadiflotta elsüllyesztette a „Goya” utasszállítót, fedélzetén 6 220 utassal, melyből csak 165 fő élte túl a katasztrófát...

A „Wilhelm Gustloff” elsüllyesztését kezdettől fogva mély hallgatás övezte. Az oroszok sem igazán akartak

hencegni a több ezer ártatlan civil halálával. Később pedig ez is, mint sok minden más, tabu témának számított.

A „Wilhelm Gustloff” roncsai a mai napig, 44 méter mélyen, az oldalára dőlve pihennek a homokos tengerfenéken. A roncsot, a sok ezer áldozat sírját, azóta hivatalosan kegyeleti helyé, tengeri temetővé nyilvánították.

* * *

Kérés régi lapszámokkal és MHBK-anyagokkal kapcsolatban

Kedves Olvasóink, kedves Bajtársak,

kérjük, hogy ha vannak olyan régi **MHBK Bajtársi Tájékoztatóik** (ez Karintiában indult 1948. nov. 1-től) és régi **Hadak Útján** számaik (amely e címmel először 1950 májusában, a 13. számmal jelent meg) **az 1974-es évfolyamig bezárólag**, melyekre már nincs szükségük, legyenek szívesek elküldeni szerkesztőségünk postafiók-címére, hogy archívumunkban tovább őrizhessük őket az utókor számára. A postaköltséget utólag szívesen megtérítjük. Emellett régi, az MHBK-ra, a Vitézi Rendre és egyéb nemzeti emigrációs szervezetekre vonatkozó, már nem kellő régi anyagok, iratok, feljegyzések, magyar újságok is érdekelnek.

Köszönettel, a szerkesztő

Méltó helyen az emléktábla

Galambos Sandor, www.honvedelem.hu, beküldte Zsákai Marietta

Emlékhelyet avattak Horthy István repülő főhadnagy tiszteletére április 18-án, Szolnokon. Az 1942. augusztus 20-án hősi halált halt kormányzóhelyettest ábrázoló domborművet Angliában élő fia, ifjabb Horthy István, dr. Koller József ezredes, az MH 86. Szolnok Helikopter Bázis megbízott parancsnoka, Szalay Ferenc polgármester, Kovács Ákos, az emlékműnek helyt adó interaktív repüléstörténeti kiállítóhely, a RepTár ügyvezetője és Baráth Fábián szobrászművész leplezték le.

Ismét méltó helyen áll a vitéz nagybányai Horthy István repülő főhadnagy emlékét idéző dombormű Szolnokon. A repülőbalesetben elhunyt kormányzóhelyettes emlékhelyének avatásakor Kovács Ákos, a RepTár ügyvezetője hangsúlyozta: Horthy főhadnagy erősen kötődött a városhoz. Ide vonult be tartalékos főhadnagyként 1942. május 1-jén a legendás repülőkhöz, a Dongó-századhoz, itt kapta meg vadászpilóta-átképzését és innen indult a keleti frontra, ahol 1942. augusztus 20-án lezuhant és életét vesztette. -Dr. Koller József ezredes a hősi halált halt kormányzóhelyettes személyes érdemeit hangsúlyozta: „Horthy István példakép volt. Azért is, mert magas közjogi méltósága ellenére vállalta azt, hogy elinduljon a háborúba, részt vegyen a csatákban, harcoljon bajtársaival. A helikopterbázison még most is állnak azok az épületek, az a hangár, ahol dolgozott és készült a harci bevetésekre” – mondta a helikopterbázis megbízott parancsnoka.

-A dombormű felavatását követően a RepTár épületében ifjabb Horthy István megnyitotta az édesapja tiszteletére rendezett emlékkiállítást. A vitrinekben megtekinthető, felbecsülhetetlen történelmi értékű relikviákat Magó Károly zászlós ajánlotta az érdeklődők figyelmébe, aki ezt követően Horthy István főhadnagy repülőbalesetének kivizsgálása címmel tartott hadtörténelmi előadást.

-A tárlat megnyitásakor Gönczi Lajos nyugállományú alezredes egy személyes kéréssel fordult az ünnepi rendezvény díszvendégéhez, akitől a Tolnai Világlapja 1943. április 28-ki számának dedikálását kérte. A hetvennégy évvel ezelőtt újság ugyanis címlapon számolt be Horthy István szolnoki látogatásáról.

A kormányzóhelyettes emlékhelyének avatására érkezőket a Légiőrö Zenekar – Szolnok köszöntötte, majd az MH vitéz Szurmay Sándor Budapest Helyőrség Dandár különleges díszelgőcsoportja tartott bemutatót. Az ünnepségen részt vett többek közt Szűcs Pál ezredes, az MH Összhaderőnemi Parancsnokság megbízott légiőr haderőnem főnöke, Kositzky Attila nyugállományú altábornagy, Lamos Imre nyugállományú dandártábornok, az MH 86. Szolnok Helikopter Bázis volt parancsnoka, ifj. Szentgyörgyi Dezső, a kecskeméti repülőbázis névadójának fia, a II. világháború legendás Puma-századának veterán pilótája, a 94 éves Frankó Endre főhadnagy és az idén 100 esztendő, egykori második világháborús vadászpilóta, Nyemecz Pál is.

Vitéz nagybányai Horthy István tartalékos főhadnagy 1942. augusztus 20-án, huszonötödik bevetésén halt hősi halált. Az Ilovskoje városka melletti repülőtérről szállt fel Re.2000 Héja típusú gépével, 300-400 méter magasan egy éles fordulóban a repülőgépe azonban sebességet veszítve dugóhúzóba esett és hajnali 5 óra 7 perckor kis magasságból a földbe csapódott. A baleset után a holttestét felravatalozták, hazaszállították majd a kenderesi családi kriptában helyezték örök nyugalomra. 1943. április 18-án emléket állítottak Szolnokon a kormányzóhelyettes tiszteletére. Erdey Dezső szobrászművész Horthy főhadnagyot ábrázoló domborművét a gabona Tárház falán helyezték el. Azért itt, mert az épületet a MÁV elnökeként 1935. július 18-án Horthy István avatta fel.

A háború befejezése után a leszedett reliefet habarccsal öntötték le, majd a Tárház pincéjében rejtették el. Az 1990-es évek elején a katonai repülőtérré szállították, ahol azonban nyoma veszett. 2006. szeptember 29-én, gyomlálás közben találta meg egy kertész. Az emléktáblát 2009-ben ünnepélyes keretek között

Lamos Imre dandártábornok, a helikopterbázis akkori parancsnoka adta át a városnak. Vitéz nagybányai Horthy István, a magyar repülés és a vasút fejlődése érdekében végzett munkája előtt tisztelegve került a dombormű méltó, végleges helyére.

Megemlékeztek az Esztergom melletti Búbánat völgyben, a Szamárhegyen lévő katonasír emlékműnél az ott elesett hős katonákról. V. Nagy Miklós Komárom-Esztergom megyei törzskaptány beszámolója. (Beküldte Dr. Szilas László 2017. márciusában.)

A zuhogó eső ellenére összegyűltünk néhányan, mint az előző években, hogy leróhassuk kegyeletünket az elesett hősök előtt. A megemlékezést az Esztergom Barátainak Egyesülete szervezte, amelyen részt vett a megyei Vitézi Rend és koszorúzott is.

A II. világháború vége felé, március végén, mikor is a front már a Garamon és az Ipolyon is túlment, és Komáromhoz érkezett, addig a Duna jobb partján előrenyomuló szovjeteket Esztergom védelmében, a Szamárhegyen lévő száz-egynéhány katona feltartóztatta és a város felé tartó utat az utolsó leheletéig hősieen tartotta. A túlerő és a bekerítés megpecsételte sorsukat, mindegyik hősi halált halt. A harc hevességére utal, hogy csak kevesebb, mint a felének a holttestét tudták lehozni a hegyről.

Ludovikás emlékdiplomák idei átadása

Nagy László Gerő ny. ezredes, a HOHE alelnöke jelentette, hogy 2017. szeptember 27. (/28.)-án kerül sor a díszoklevél/emlékdiploma adományozási ünnepségre a Nemzeti Közszerológati Egyetem Ludovika Akadémia campusán. **Gránit** diplomát igényelhetnek mindazon tisztek, akiket a Ludovika Akadémián vagy annak testvér intézményeiben 1942-ben avattak fel m. kir hadnaggyá. A jelentkezéseket 2017. június 10-ig kérjük a hohebp@nke-uni.hu e-mail címre.

Könyvelőzetes

Kedves Gergely!

Örülök, hogy egy újabb könyvvel tudom megajándékozni a nyár folyamán. Elkészült egy olyan összeállítás, ami sokak szerint egyedül álló 70 év történelmi áttekintése Magyarországnak és benne élő,

hazájukat szerető embereknek. A politikával, háborúval, 1956-tal megterhelt magyar nemzet és a mindezt megélő emberek őszinte elbeszélésével gazdagítani akartam azt a palettát, amin csak nagyon őszinte mondatoknak van helyük.

Röviden és velősen, minden betűjében helyet kapott az igazi életek minden változata. Személyemmel kapcsolatban először írom le a születésem napjától a megélt eseményeket és a családomat bemutató nem kevésbé szomorú eseteket. Helyet kapnak barátok, ismerősök és ismeretlen és kevésbé ismert emberek életei. Akár *tanulmány* is lehetne. Kérem használjanak fel minden tanulságos írást, mert mostanság nagy kérdés a hogyan tovább a fiatalok körében. Őszintén, jó szívvel teszem dolgomat a HM Hagyományőrző Egyesületnél, s az 1956-os Magyarok Világszövetségében mint elnökségi tag, koromtól függetlenül a fiatalok érdekében dolgozom.

Kedves szerkesztő Úr, szeretettel üdvözlöm, jó egészséget kívánva maradok, válaszát várom köszönettel,
Lipcsey Vajda István tb kap.

Kecskeméti hírek. Beküldte lg. Kenyeres Dénes nyá. alezredes

Március 15-e és a 48-as szabadságharccal kapcsolatos ünnepségsorozat Kecskeméten

A hős város kibővített programmal emlékezett a dicsőemlékű 1848-49-es szabadságharc nyitányára, március 15-ére. 169 évvel ezelőtt Európa több városában is forradalom bontakozott ki a fennálló hatalommal szemben. Pesten 1848. március 15-én vér nélküli forradalom zajlott. Néhány nap múlva a vidéki településeken jelentős változások történtek a közigazgatásban. Megkezdték a nemzetőrség szervezését.

Kecskeméten 2017. március 15-én, a hagyományok szellemében, a Kossuth szobornál volt megemlékezés. A Vásárhelyi Pál Általános Iskola tanulói adtak színvonalas műsort. Felelevenítették a forradalom fontosabb országos és helyi eseményeit. A műsorban közreműködött a Városi Fúvószenekar Kuna Lajos és Földi János vezényletével. Színesítették a rendezvényt a Kiskun Huszár és Honvéd Hagyományőr egyesület tagjai korhű egyenruházatban és felszereléssel, a magyar Szablayvívó Egyesület pedig bemutatót tartott a főtéren.

Ünnepi beszédet mondott Dr. Fülöp Tamás főiskolai tanár. A szónok kiemelte Kecskemét és a régió szerepét a szabadságküzdelem idején. A helyi lakosság örömmel fogadta a sorsdöntő változásokat. A fiatalok pedig szívesen jelentkeztek nemzetőrnek, majd honvédek.

A Szózat hangjai után, a jelenlévő szervezetek, fegyveres testületek, pártok, egyházak és hagyományőrök koszorúkat helyeztek el Kossuth Lajos szobránál. A HOHE nevében Kenyeres Dénes

nyá. alezredes, a Történelmi Vitézi Rend képviselőjében vitéz Tiszavölgyi István székkapitány, az 1956 Magyar Nemzetőrség kecskeméti parancsnoksága nevében pedig lovag Kenyeres Dénes nemzetőr tábornok, Bagó Imre és Taska László nemzetőrtisztek helyezték el koszorút.

Azon a napon, a Városházán A szabadság katonái címmel nyílt nagyszerű kiállítás a 48-as huszárokról, honvédekről és nemzetőrökről. A Kecskeméthez közeli Nyíri-erdőben szintén színes program várta a látogatókat és emlékezőket. A Tűzön-Vízen Át Egyesület néptáncosai és a Bács Megyei Huszár Bandérium és Tüzérüteg mutatta be tudását. Megtekinthették az érdeklődők az Erdésházban lévő 48-as gyűjteményt. A HOHE tagjai közül is jelen voltak néhányan az ünnepségeken és megemlékezéseken.

Rákóczi emléktábla-avatás a hős városban

Kecskemét város vezetése már a XX. század elején tervezte, hogy a vezérőfejedelemnek lovas szobrot állíttat a Rákóczi sugárút végén. Azonban a grandiózus terv kivitelezését elsodorta az első világháború, később pedig a nagy világgazdasági válság. A II. világháborút követően pedig a fennálló rezsimnek nem volt elég forradalmi-mozgalmi ember Rákóczi alakja.

Két évvel ezelőtt a Honvéd hagyományörző-, a Honismereti Egyesület és a Rákóczi Szövetség helyi szervezetei javasolták Kecskemét Megyei Jogú Város polgármesterének, hogy II. Rákóczi Ferencnek állítsanak valamilyen maradandó emlékművet (szobor, dombormű vagy emléktábla). A javaslat meghallgatásra talált. Pálffy Gusztáv kapott felkérést, hogy készítse el bronzból a fejedelemportréját. A művész fekete márványlapra erősítette a domborművet.

Az elkészült emléktáblát 2017. március 27-én-a fejedelem születésének 341. évfordulója alkalmából-ünnepélyes külsőségek között leplezték le. Avatóbeszédet mondott Hörcsök Imre, önkormányzati képviselő, az Értékmegőrző Bizottság elnöke. Az avatási ceremónián a Kecskeméti Református Gimnázium tanulói adtak műsort. Rákóczi emléktáblát Szemereyné Pataki Klaudia polgármester és az alkotó leplezték le.

Végül a polgármester és e sorok írója helyezte el a megemlékezés koszorúit az emléktábla alá.

Hősök napi megemlékezések Kecskeméten

A hős városban némi változtatást hajtottunk végre az előző évtizedekben meghonosodott Hősök napi ünnepségek vonatkozásában. Ugyanis a temetői ünnepségeket nem egy napon tartottuk azért, hogy bárki elmehessen mindegyik helyszínre.

2017. május 24-én a Köztemetőben az 56-os emlék parcellánál a Himnusz követően lovag Dr. ifj. Karácsonyi István az 56-os Bajtársi és Baráti Társaság elnöke méltatta katona elődeink hősiességét és példás helytállását. Végül az 1956-os események nagyszerű harcát vázolta fel, ahol szintén születtek maradandó dolgok. Koszorút helyezett el a HOHE kecskeméti területi szervezet, és az 1956 Magyar Nemzetőrség kecskeméti parancsnokság nevében lovag Kenyeres Dénes, Szeverényi István valamint Bagó Imre, Csernus László nemzetőr ezredesek. A Vitézi Rend nevében v. Tiszavölgyi István székkapitány

koszorúzott. Szózat zárta az ünnepséget.

Május 25-én a Deák téren lévő II. világháborús hősi emlékműnél a Himnusz követően a Katona József Gimnázium diákja adtak elő műsort. Kenyeres Dénes nyá. alezredes emlékező beszédében kiemelte a kecskeméti katonák hősiességét, önfeláldozását, melyet a haza védelme során mutattak. A beszéd elhangzását követően a jelenlévő szervezetek képviselői elhelyezték a kegyeleti koszorúikat és virágokat az emlékmű talapzatára. A HOHE nevében e sorok írója, a Történelmi Vitézi Rend képviselőjében pedig v. Tiszavölgyi István koszorúzott.

A megemlékezők átvonultak a Mollináry szoborhoz. Kenyeres alezredes felidézte a császári és királyi 38. gyalogezred I. világháborús hősi harcát, a Kecskeméti állomásoztatás rövid történetét. A város nevében Dr. Szeberényi Gyula Tamás alpolgármester helyezte el a koszorút.

Május 26-án a Szentháromság temetőben, az első világháborús hősi parcellájánál tartottak emlékezést. Molnár János nemzetőr tábornok beszélt a Hősök napi ünnepségek történetéről, annak jelentőségéről. A jelenlévő szervezetek képviselői koszorúkat és virágokat helyeztek el az emlékműnél.

Május 28-án a Református temetőben volt megemlékezés, ahol jelen voltak a fegyveres testületek, a város-, különböző egyházak, egyesületek képviselői, a HOHE, a Történelmi Vitézi Rend és a Nemzetőrség tagjai. A diákok katonadalokat énekeltek. Dr. Holló József nyá. altábornagy, kegyeleti diplomáciáért felelős miniszteri biztos mondott ünnepi beszédet. A szónok felidézte a magyarság-Kecskemét város-hősi küzdelmét, amelyet több mint ezer esztendő alatt folytatott a haza megtartása érdekében. A jelenlévő szervezetek koszorúkat helyeztek el az I. világháborús hősi emlékműnél. A Honvédelmi Minisztérium képviselőjében Holló altábornagy, a helyőrségparancsnokság nevében Fekete Tamás, Minkó Ottó alezredesek, a Vitézi Rend nevében v. Tiszavölgyi István székkapitány, a HOHE képviselőjében pedig Kenyeres Dénes alezredes, az 1956 Magyar Nemzetőrség nevében Bagó Imre és Taska László nemzetőr tisztiek koszorúztak. Szózat éneklésével ért véget a rendezvény. A megemlékezések helyszínein Szabó Sándor tárogatóművész katonanótákat játszott.

Száz éve aratott győzelmet Otrantónál Horthy

(Továbbította Török László, Toronto)

100 esztendeje, 1917. május 15-én, Horthy Miklós sorhajókapitány vezetésével az osztrák–magyar hadiflotta köteléke a Novara gyorscirkáló vezetésével győzelmet arat az Otrantói-szorosban, és feltöri az antant tengeri zárját.

A harmadik otrantói csatára 1917. május 15-én került sor a Császári és Királyi Haditengerészet és az antant hadiflottája között.

Az Osztrák–Magyar Monarchia flottája, amely szerepet játszott a központi hatalmak balkáni sikereiben, 1916-tól tétlenségre volt kárhoztatva. Ennek az oka az volt, hogy az antant lemondott az adriai jelenlétről és lezárta a Földközi-tengerhez vezető Otrantói szorost. A tengerzár elleni támadás ötlete Horthy Miklóstól származott. A csata a Földközi-tenger legnagyobb tengeri ütközete lett, mely egyben a Császári és Királyi Haditengerészet legkiemelkedőbb sikere volt az I. világháború során.

Hősök napja a Ludovikán. Nagy László Gerő ny. ezredes, a HOHE alelnöke sorai: “Küldöm a Hősök napi beszámolót. A Hősök folyosójára felkerültek a Hadtörténeti Intézet és Múzeum udvarán lévő emléktáblák, így teljes lett a magyar katonatisztek panteonja. Bajtársi üdvözlettel: Laci”

Révész Béla: A nemzet szolgálatát választották hivatásul

www.honvedelem.hu, beküldte Zsákai Marietta

Nyolcadik alkalommal rendezték meg a Ludovika Fesztivált. A hagyományoknak megfelelően idén is a Száznapos ünnepséggel vette kezdetét a program május 13-án a Nemzeti Közszerológati Egyetem előtti Ludovika téren, ahol dr. Földváry Gábor, a Honvédelmi Minisztérium jogi és igazgatási ügyekért felelős helyettes államtitkára mondott beszédet.

2010 májusában rendezték meg az első Ludovika Fesztivált, akkor még azért, hogy méltó módon emlékezzenek a Magyar Királyi Honvéd Ludovika Akadémiára, ám az évek folyamán a 2011-ben megalakult MH Ludovika Zászlóalj ünnepévé is vált. 2015 óta a Nemzeti Közszerológati Egyetem szervezi a programsorozatot, a fesztivál központi elemének számító Száznapos ünnepséget, az ünnepi sorakozót pedig a zászlóalj rendezi meg. Az esemény története 1924-re nyúlik vissza. Ebben az évben ünnepelték először 100 nappal avatásuk előtt a leendő honvédtiszteket, s innen ered elnevezése is. A rendezvény alapvető célja a bajtársi összetartozás szellemének erősítése és a ludovikás szokások ápolása.

Két asszony ápolta a katonasírokat

Több mint száz, a második világháborúban elhunyt magyar, német és szovjet katona nyughelyét tisztították meg Aba-Belsőbárándon

Lázin Miklós András, MH – 2017. 04. 28.

Önként, saját erőből tisztította meg százöt, a második világháborúban elhunyt magyar, szovjet és német katona sírját Aba-Belsőbárándon két helyi nyugdíjas. Nyitrai Tiborné és Kalocsa Lászlóné tíz éve kezdte a munkát, s mint mondják, nem volt könnyű az embermagasságú bozótot eltüntetni. A Honvédelmi Minisztérium felkarolta az ügyet, emlékhelyet alakítanak ki a területen.

Nyitrai Tiborné és Kalocsa Lászlóné a temetőben (Fotó: Magyar Honvédség/Nagy Pál Bence)
Nyitrai Tiborné, az Aba-Belsőbárándon élő nyugdíjas asszony szomszédjával, Kalocsa Lászlónéval éppen

tíz esztendeje fogott neki annak a hatalmas munkának, amelynek révén megtisztult százöt, a második világháborúban elhunyt magyar, német és szovjet katona végső nyughelye. „Gondolhatja, mit jelentett két asszonynak az ember nagyságú fák kiirtása, márpedig az első lépés ez volt a sírok feltárásához vezető úton – mondta lapunknak Nyitrai Tíborné. Hozzátette, 1989 előtt a helyi hivatalok dolgozói és az iskolások rendszeresen karbantartották a hantokat, annak ellenére is, hogy ott nem csak az akkor hősnek titulált szovjet katonák pihentek. Az állapotok 1990-től kezdtek romlani, akkortól ugyanis hosszú időn át senki nem tartotta fontosnak a gazolást, a feltörő fűcskák kivágását. Fejér megye ezen része 1944 decemberétől 1945 március végéig volt hadműveleti terület. Az itt és a környéken elesett magyar honvédek, szovjet és német katonákat a belsőbárándi katolikus sírkertben hantolták el, majd pár évre rá alacsony betonkeretet építettek a halmok köré. Mint Nyitrai Tíborné felidézte, nekik is több hozzátartozójuk pihen a közelben, s egyszerűen nem bírták nyugodt szívvel elnézni a rendezetlenséget. Ráadásul úgy, hogy a hősök neveinek többsége ismert. Akciójuknak hamar híre ment, így sorra bukkantak fel a még élő leszármazottak. Így például Csikota István rokona, Csikota Antal Királyhegyesről, Nagy Gábor utóda, Varnyú Gábor pedig Óbecséről. Halottak napján a gyertyák számából tudható, mennyien jöttek el – fogalmazott Nyitrai Tíborné. Beszélt arról is, hogy Havasi Imre nyugalmazott ezredes diákokkal érkezett Székesfehérvárról segíteni. Az önkéntesek néhány esztendeje egy tévéműsorban látták a terület szakértőjét, Maruzs Roland – akkor még – őrnagyot, s úgy gondolták, levelet írnak neki. És bár a hadisírokkal kapcsolatos ügyek a minisztériumból időközben átkerültek a hadtörténeti múzeumba, az ügy nem felejtődött el. Így a közelmúltban Belsőbárándon járt Nagy Pál Bence hadnagy, az MH Katonai Igazgatási és Központi Nyilvántartó Parancsnokság Fejér megyei hadisírgondozó szaktisztje. Kiderült, a sírok teljes mértékű felújításával második világháborús katonai emlékhelyet alakítanak ki a területen. Utóbbi része lesz hat, száznyolcvan centiméter magas márványlap, amelyre rávésik a hősök neveit, továbbá felállítanak egy keresztet is. Amennyiben minden a tervek szerint halad, a munkák május végén zárulnak.

A Rendvédelem Népszerűsítéséért Alapítvány felhívása

Kedves Főszerkesztő Úr! Engedd meg, hogy ezúton tájékoztassalak a Rendvédelem Népszerűsítéséért Alapítványról. Az alapítvány célja:

- A világ rendvédelmi szerveinek népszerűsítése.
- Az emberek biztonságának, biztonságérzetének megteremtésének elősegítése.
- A Nemzetközi Rendőr Magánmúzeum létrehozása és működtetése, az ezzel kapcsolatos anyagi erőforrások előteremtése.
- Az élet, az ember és a társadalom tiszteletére nevelés szellemiségét előtérbe helyező gondolatok, tevékenységek népszerűsítése.

Minden szívből jövő pénzbeli és erkölcsi támogatást, előre is hálás szívvel köszönünk!

RENDVÉDELEM NÉPSZERŰSÍTÉSÉÉRT ALAPÍTVÁNY

Számlavezető bank: DUNA TAKARÉK BANK Zrt.

Bankszámla száma: 58600575-11245054

Nemzetközi bankszámlaszám (IBAN) : HU74 58600575-11245054 00000000

SWIFT/BIC kód: DTBAHUHB

Tisztelettel:

Dr. Szilas László kurátor

HALÁLOZÁS

-Gáti László olvasónktól tudjuk a hírt, hogy **Tóvárosi Károly, m. kir. repülő hadnagy**, akit 1944 november 14-én avattak Szentkirályszabadján, 2017. január 29.-én Budapesten elhunyt. Hamvait február 17.-én helyezték el Cinkotán a családi kriptába.

-Az MHBK volt argentínai Czetz János Főcsoportja vezetője, a Vitézi Rend volt Dél-Amerikai Törzskapitánya, **vitéz patakfalvi Ferenczy Lóránt** magyar királyi tüzértiszt 2017. március 15-én Buenos Airesben elhunyt. Bővebb jelentést l. az 5. oldalon.

-lg. Kenyeres Dénes nyá. alezredes jelentette, hogy "elhunyt **vitéz Dr. Kováts Andor m. kir. honvédszázados, rehabilitált ezredes**. Kováts Andor 1917. október 13-án született Kecskeméten értelmiségi családban. Alreál-és főreál katonai iskolákat követően 1935-39 között a m. kir. Honvéd Ludovika Akadémián folytatta tanulmányait. 1935-ben főhadnagyként avatták. Kecskemétre helyezték a m. kir. Zrínyi Miklós 7. honvéd gyalogezred állományába. Mint fiatal csapattiszt összeállította A gyalogság harca és harceljárása c. kézikönyvet, mely több kiadást ért meg. Összeállította az ötnyelvű katonai szótárt, mely magánkiadásban jelent meg. -Két időszakban, 1942-43-ban és 1944-45-ben frontszolgálatot teljesített. A Donnál századparancsnok, rövid ideig pedig megbízott zászlóaljparancsnok is volt. 1945-ben szovjet hadifogságba esett, s csak 1947-ben térhetett haza. A HM megbízása alapján összeállította a Hadifogolytiszték névsorát, mely 60 fogolytábor adatait tartalmazza. Később koholt vádak alapján letartóztatták s börtönbüntetésre ítélték. 1957-ben pedig lefokozták. -A szabadulását követő években jogi diplomát szerzett és jogtanácsosként dolgozott. A rendszerváltáskor rehabilitálták. Kezdetől fogva tagja volt a HOHE-nek. Vezetőségi tagként segítette a kecskeméti alapszervezet munkáját. Életének 100. évében 2017. április 7-én halt meg Kecskeméten."

RÖVID HÍREK, LEVELEK, KIEGÉSZÍTÉSEK

-Legutóbbi számunkban közöltük **nemes Jankovich Sándor, volt kőszegi katonaiskolás, folyamőr hadnagy** 2017. január 20-i elhunytának hírért. Erre érkezett az alábbi levél Floridából, Kisvarsányi Évától, a Sarasota környéki magyarság vezetőjétől: "Megdöbbenett a chicagói halálhír évtizedes barátunk, Jankovich Sándor haláláról. Alig néhány hete beszélünk vele telefonon, azt mondta, jól van, még mindig tudott és szeretett sétálni. Rózsával és Sanyival egy hajón utaztunk át Bremerhavenből New Yorkba 1957 januárjában. 16 napig hánykolódtunk a 11 ezer tonnás csapatszállító hajón, mi magyar menekültek. Rózsa és én egy kabinba kerültünk, így lettünk életre szóló barátok. Kölsönösen meglátogattuk egymást, ők még éveken át Floridába is eljöttek hozzánk, de ezeknek a látogatásoknak kb. 4-5 éve véget vetett az idő. -A Hadak Útját azért is szívesen olvasom, mert néhai Édesapám, dr. Bognár Kálmán (1908-1993) repülő százados tagja volt az MHBK-nak. Köszönettel, **dr. Kisvarsányiné sz. Bognár Éva**, Sarasota, Florida állam"

-A Vitézi Rend Magyarországi Törzsszéke, melynek jelenlegi központja az Országos Törzskapitány lakhelye folytán Alcsútdobozon van, ismét volt kedves elküldeni szerkesztőségünk archívumának a **Vitézek Hírmondója** legújabb, 2016/4-es ill. 2017/1-es számainak két példányát, figyelmességüket köszönjük szépen!

-**Nyugdíjasok aranykorban** címmel jelentetett meg jubileumi emlékkönyvet a ZBNyK, abból az alkalomból, hogy 25 éves a Zrínyi Miklós Bajtársi Egyesület, és 30 éves a Zrínyi-Bolyai Nyugállományúak Klubja. A kiadásért felel Nagy László Gerő ny. ezredes, a kötethez előszót Dr. Benkő Tibor vezérezredes írt.

-**Pintér Kornél, a Magyar Vidék Országos 56-os Szervezet országos elnöke** jelentette, hogy „Az 1956-os Forradalom és Szabadságharc emlékéért Alapítvány” (Veszprém), a Magyar Vidék Országos 56-os Szervezet és a Történelmi Vitézi Rend 2017. április 7-én könyvbemutatóval egybekötött előadást szervezett. A szerző **Domonkos László író, újságíró, televíziós szerkesztő**, előadása címe pedig „Goli Otok, a Pokol-sziget - Tito Gulágja az Adrián (1949-1980)” volt. A könyv bemutatójával is tisztelgettek a kommunista diktatúra áldozatainak emléke előtt. -A Magyar Vidék Országos 56-os Szervezet és a Szőlőszem Csopaki Nagycsaládosok Egyesülete április 8-án **Zsuffa Tünde író „Paprika Rummal”, „Angyal a földi pokolban” és „A híd közepén”** c., a XX. század áldozatainak emléket állító történelmi regényeinek csopaki bemutatóját tartotta. Ugyanők rendeztek előadással egybekötött könyvbemutatót **Schutzbach Csaba közíró, gyűjtőnek, „A HONSz (Hadirokkantak, Hadiözvegyek és Hadiárvák Országos Nemzeti Szövetsége) története”** c. könyve megjelenése alkalmából május 5-én. –Számtalan Pintér Kornél jelentette, hogy 2017. április 29-én **Kismacsodon a Hősök terén ünnepélyesen 1956-os emlékművet avattak.**

-**Könyvbemutató.** 2017. május 15-én került sor **Babucs Zoltán hadtörténész „Csíkszereda és Kézdivásárhely hazatérése-1940”** c. könyvének bemutatójára. A szerző az erdélyi bevonulás eseményeiről Dr. Raffay Ernő történésszel beszélgetett. A budapesti bemutatón lehetőség volt a könyvek dedikálására is. v. Hegyi Gábor, Köln

-Irsay Nandine írta Los Angelesből 2017 áprilisában: “Kedves Gergely, ma egy egészen különleges katonahírt kaptam. **Megtalálták Komáromnál unokatestvérem 1943-ban elesett férje hamvait.**”

-A Tordai Honvéd Hagyományőrző Bizottság (THHB) szervezésében 2017. május 28-án **Tordán magyar hősökre emlékeztek a központi magyar temetőben.** Üdvözlettel: Kékkői Károly (THHB budapesti képviselő)